

Šventės upė Jelgavoje: WATERDRIVE atvejų sritis Latvijoje

Ingars Rozītis
Jelgava Local Municipality

Upių eutrofikacija

Jelgavos savivaldybės upės patiria stresą, nukentėjo dėl didelės maistinių medžiagų apkrovos ir eutrofikacijos, kuri veda prie upių peraugimas.

Prideda maistinių medžiagų išplovimas iš žemės ūkio naudmenų vandens augalų augimui, tvarkymui salpoje pievų nepakanka, biomasės kaupimasis upės vagoje sukelia sutrikusią natūralią upės tėkmę.

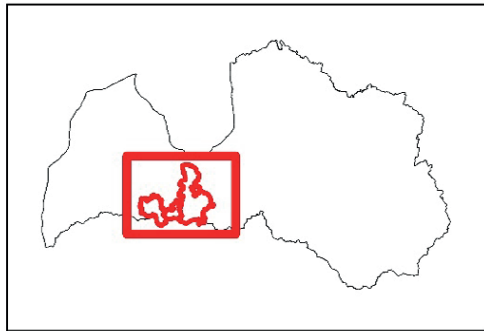
Taip pat papildomai daroma įtaka natūraliems upių procesams palyginti šiltomis žiemomis dėl klimato kaitos, kurios ne sudaryti storą ledo sluoksnį, galintį natūraliai išvalyti upę vaga ir krantas pavasario potvynių metu.

Svēte upē Jelgavoje, Baltijos jūros reģione

- Šventē – kairiojo Lielupēs kranto intakas
 - didžiausia upē Jelgavos savivaldybēje.
- Visas Svēte upēs ilgis yra 123 km, iš kurių 75 km yra Latvijos teritorijoje ir 65,4 km Jelgavos vietovēje Savivaldybē.
- Latvijos teritorijoje Svēte upēs baseinas yra 1873 km².
- Šventēs upēs baseinas pasirinktas pagal didelēj kiekj žemēs ūkio augalų auginimo žemēs baseine ir daugiausia nusausinta požemine drenažo sistema.

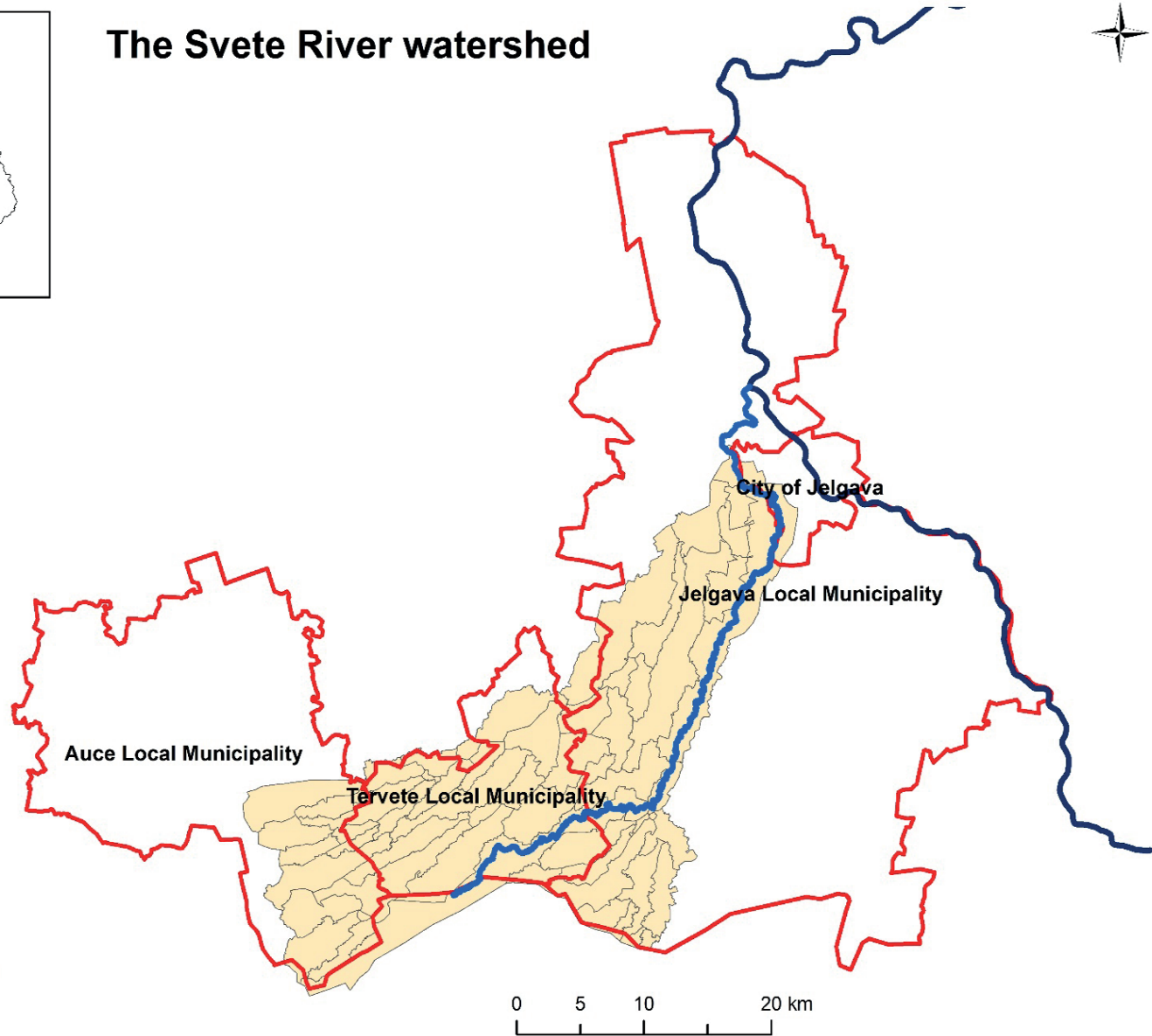

The Svete River watershed

Legend

- The Svete River
- The Lielupe River
- Local Municipality
- The Svete River watershed

Pagrindiniai dalyvaujantys aktoriai ir jų vaidmenys

- nacionalinės, regioninės ir vietos valdžios institucijos;
- Mokslo institucijos, ekspertai:
 - dėl vandens valdymo ir kokybės
 - dėl biologinės įvairovės
 - apie ekonominę, kaimo plėtrą ir valdymo aspektus.
- Ūkininkai ir vietos žemės savininkai pasirinktoje vietovėje ir aplink pasirinktą sritį – pagrindinis vaidmuo atvejo tyrime, galimas indėlis kuriant, įgyvendinant veiksmus ir metodus
- Socialiai aktyvūs vietos gyventojų atstovai/ „proto lyderiai“
- Galimi / potencialūs savivaldybės žemės (potvynių) nuomininkai
 - žemės ūkio kraštovaizdis, ganymas ir kt.

Šventės upės baseine vietinis „bandomasis baseino pareigūnas“ daug dėmesio skiria teoriniam pelkių atkūrimo įgyvendinimui, dviejų pakopų grioviai, fosforo užtvankos, sutvarkytos pelkės ir išmaniosios buferinės zonos.

Galimos aplinkosaugos priemonių vietos byloje

Sedimentacijos tvenkinys
Baseinas - 234ha

Galimos aplinkosaugos priemonių vietos byloje

Išmanioji buferinė zona:
Baseinas- 34ha, Griovio ilgis -210m

Išmoktos pamokos:

- Jaunieji ūkininkai šioje konkrečioje srityje parodė savo susidomėjimą vietinių lyderių grupių kūrimu. Šis atvejis iliustruoja potencialą sukurti vietos veiklos grupių lyderius kaip ryšį tarp žemės savininkų ir surinkimo pareigūnas.
- Patirties stoka stebint aplinkosaugos priemonių efektyvumą skirtinguose šalies regionuose yra pagrindinis veiksnys ieškant daugiau žinių ir įgyvendinant tinkamas priemones tinkamoje vietoje.
- Geros vandens kokybės tikslai gėlo vandens telkiniams yra labai svarbūs, nes didėja gamyba dirbamose žemėse.
- Produktyvaus ūkininkavimo vertė apima daug agroekonominių aspektų, įskaitant agrotechninę naudą. Vandens kokybei gerinti reikia daugiau specifinių ūkininkų ir privačių/valstybinių žinių ir įgūdžių konsultacinė paslauga.
- Savivaldybė pagal vyriausybės teisės aktus nedaro didelio poveikio ūkininkams ar aplinkosaugos pareigūnams. Pritraukimo pareigūnų tarnyba turėtų būti prijungta prie Kaimo plėtros programos įgyvendinimo priežiūros paslaugos.
- Latvijoje drenažo inžinerijos programoje dalyvaujančių studentų skaičiaus padidėjimas yra būtinas siekiant geresnės vandens kokybės valdymo. Latvijos gyvybės mokslų ir technologijų universitetas siūlo vienintelę studijų programą Gyvosios gamtos mokslų fakultete ir technologijos.
- Būdamas baseino pareigūnu pastebėjau, kad trūksta žinių apie ūkininkų darbą agrotechniniu požiūriu. Problema ta, kad nėra žemės ūkio patariamųjų holistinio vandens valdymo ekspertų

Pasiūlymai ateičiai:

- veiksmingumo stebėjimo patirties trūkumas aplinkosaugos priemonių
- Potencialas sudaryti vietinę veiklos grupę lyderis bylos srityje
- Nėra holistinio vandens valdymo ekspertų, bet yra žemės ūkio konsultantai gamybos srityje
- Gaudymo pareigūnų tarnyba turėtų būti susieta su Kaimo plėtros programa
- Reikia vandens kokybės gerinimo perspektyvos daugiau specifinių žinių ir įgūdžių bei turi būti patobulinta tiek ūkininkams, tiek (privatiems / vyriausybiniam) konsultacinės paslaugos.
- Padidinti drenažo inžinerijos studentų skaičių programas

**Šventēs upē Jelgavoje:
WATERDRIVE atveju sritis Latvijoje**

Ingars Rozitis
Jelgava Local Municipality